

Í grind uttan sóknarongul

Uppskot um at gera fast á grindahval við eini línu heldur enn við sóknarongli, mætti vælvild frá grindamönnum á fundi mánakvöldið

Jústinus Olsen, djóralæknir, greiðir frá, hvussu rætta skurðstadið verður funnið á grindahvalinum (Mynd: Dóni Thomas)

»Fyri bert fáum árum síðani var tað óhugsandi, at ein maður fór í grind uttan hvalvákni; nú vilja grindamenn ikki siggja hvalvákna, segði ein av teimum 150 uppmøttu á fundinum á Eysturskúlanum fyrrakvöldið.

Nú verður spurt, um tað ber til at drepa grind uttan at nýta sóknarongul. Semja er um, at tað er neyðugt at hava fast á hvalinum, tá skorðið verður, men hvat og hvussu?

Grindalínan

Jústinus Olsen, djóralæknir, greiddi frá teirri so-nevndu grindalínuni. Grindalínan verður gjørd á hvalin — frammanfyri hornið, niðurvíð síðunum og afturum bókslíni, har hon so verður drigin saman og tikin frameftir undir hvalinum — og so nýtt til at draga hvalin upp á turt og at halda honum við, tá skorðið verður.

Ómaksleyst at gera á

Djóralæknin greiddi frá, at hann hevði verið við til at gera eina roynd. Tað stóðust eingir trupulleikar av at gera á hvalin og at fáa hann at fylgja við einar 100 metrar. Men ta ferðina var línan gjørd á, so hon lá aftanfyri hornið, so trupult var at styra hvalinum.

Í fyrsta umfari, segði Jústinus Olsen, hevði borðið til at nýtt linuna til sóknarongulin og so bregda við onglinum. Bar ikki til, so var sóknarongulin tókur. T.v.s. at sóknarongulin skal ikki bannast í einum, men grindamenn skulu við og við venjast av við at brúka hann.

Tilvenjing

Soleiðis hevði borðið til at vant seg til hendan

nýggja háttin at gera fast á hvalin (og koma eftir, um tað yvirhøvur ber til). Hetta hevði eisini verið hent mótevnis utlendskum ágangi, tí í hvørjari grind skuldi verðið gjørt upp, hvussu nógvir hvalir vóru avlivaðir uttan nýtlu av ongli.

Hóast fleiri grindamenn meta, at skipanin við sóknaronglinum er tann besta, so var áhugin fyri grindalínuni stórur. Teir vilja gera tað, ið gerast kann, fyri ikki at herða utlenska ágangin imóti grindadrápinum.

Kjakið var livligt — menn bæði spurdu og høvdu uppskot.

Áhugaðir grindamenn

Ein grindamaður hevði ein krók, sum bert stakk fíra sentimetrar inn um hveljuna. Hetta var ríki-

ligt tá skerast skuldi og dugdi eisini, tá dragast skuldi. Jústinus Olsen viðmerkti, at tað besta var um sjálvur skurðurin var einasta pinan, hvalurin merkti.

Annar grindamaður hevði gjørt eitt modell av einum gaffli at leggja tvørturum hvalin, sum so kundi haldast og dragast, sum Jústinus Olsen mælti til.

Hvat so?

Menn vóru samdir um, at umráðandi er at avliva so skjótt og so pinuleyst, sum gjørligt. Tá fundurin endaði var tað eitt sindur ógreitt, hvat næsta konkreta stigið fór verða, burtursáð frá, at grindamenn vildu veita djóralækninum ein dugna, næsta ferð grind var.

Jústinus Olsen, djóralæknir — Tað einasta rætta er at svava hvalin. Tað er óneyðugt og pinufult at geva honum mønusting

Jústinus Olsen, djóralæknir:

— Mønustingurin er óneyðugur

Jústinus Olsen segði, at var nakað betri, so var eingin ivi um, at nýtla av sóknarongli var ómenniskjansligur veiðuháttur. Eisini legði hann dent á, at mønustingurin ikki gjørdi annað gagn enn at doyva grindamenn og áskoðarar, tí hvalurin brestist ikki aftaná at monan er skorin av.

— Fyri hvalin er mønustingurin sera pinufullur og hevur bert við sær, at hvalurin verður lammaður, men hevur fullt vit til hann kódnar orsakað av lufttroti, segði Jústinus Olsen.

Eins og hann hevur gjørt fyrr, so mælti Jústinus Olsen til at svava, t.v.s. at skera halsaðarnar, helst báðu megin. Hetta pindi hvalin sum minst og hevur eisini við sær, at vandin fyri brunnum tvesti verður minni.

— Tað er nóg mikið at

skera halsaðarnar av. Tað er ikki neyðugt at skera mønuna av aftaná, segði djóralæknin.

Tað er ikki greitt, hvussu long tíð gongur, frá tí hvalurin verður skorin á halsaðarnar og til eingi tekin longur koma frá heilanum. Fyri at fáa hetta at vita, so er neyðugt at fáa ein hval upp á turt uttan at knivur ella ongul er settur í hann.

Jústinus Olsen legði eisini stóran dent á, at drápið alt fór so friðarliga fram sum møguligt, so hvalurin verður ikki strongdur meira enn neyðugt. Rópið, gangurin, skundurin tænar ongum endamáli. Er rakstur komin á, so er nóg mikið at bátar liggja útfrá og geva ljóð frá sær, meðan grindin verður hildin til. Í sjálvum drápinum eigur at vera so friðarligt sum til ber.